

บทความ :

ปรับเพิ่ม-ลดภาษี 15 เปอร์เซ็นต์...

แก้เหลื่อมล้ำหรือเพิ่มภาระประชาชน

โดย ดร.ธนิต โสรัตน์

รองประธานสภาองค์การนายจ้างผู้ประกอบการค้าและอุตสาหกรรมไทย

วันที่ 6 ธันวาคม 2567

ประเด็นสุดฮอตในช่วงที่ผ่านมาคือแนวคิดของรัฐบาลในการปรับและลดฐานภาษีครั้งใหญ่ของประเทศ เจ้าของไอเดียเริ่มจากคุณทักษิณ ชินวัตร ได้พูดบนเวที “Forbes Global Conference” จัดโดยฟอร์บส มีเดีย เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2567 ที่ผ่านมา นัยคือกลไกลดภาษีผ่านนโยบายช่วยผู้มีรายได้น้อยหรือที่เรียกว่า Negative Income Tax ต่อมารัฐมนตรีซึ่งดูแลกระทรวงการคลังออกมาจับลูกประกาศที่จะเพิ่มและลดภาษี 3 ฐานหลักภาษีของประเทศอย่างเป็นระบบ กล่าวคือการเพิ่มภาษีมูลค่าเพิ่มหรือ VAT จากร้อยละ 7 เป็นร้อยละ 15 และปรับลดภาษีบุคคลธรรมดาทั้งภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจากเพดานร้อยละ 35 ลงมาเหลือร้อยละ 15 รวมถึงลดภาษีนิติบุคคลซึ่งเก็บจากกำไรของสถานประกอบการจากร้อยละ 20 เหลือร้อยละ 15 ประเด็นดังกล่าวสร้างความวิตกกังวลและวิพากษ์วิจารณ์เนื่องจากกระทบต่อภาระการใช้จ่ายประชาชนและโครงสร้างภาษีทั้งระบบ

เหตุและผลสำคัญอาจเนื่องมาจากงบประมาณของประเทศมีการขาดดุลอย่างต่อเนื่องจากภาระเบี้ยผู้สูงอายุเกี่ยวข้องกับประชากรสูงวัย 12.7 – 13 ล้านคน ใช้งบประมาณเป็นแสนล้านและเพิ่มมากยิ่งขึ้น หากมีการปรับเบี้ยผู้สูงอายุและรายจ่ายดูแลรักษาพยาบาลแต่ละปีใช้เงินมากกว่า 3.831 แสนล้านบาท หรือร้อยละ 2.14 ของ GDP ตัวเลขนี้ยังไม่รวมเงินแจกหมื่นบาทซึ่งหากประชาชนเสพติดต้องจ่ายทุกปีต้องใช้งบประมาณอีก 3.0 แสนล้านบาท ที่ผ่านมามีปี 2567 งบประมาณมีการขาดดุลถึง 6.930 แสนล้านบาทและปีหน้าจะเพิ่มเป็น 8.650 แสนล้านบาท ส่งผลต่อหนี้สาธารณะที่นับวันจะยิ่งสูงขึ้น ลองมาวิเคราะห์ถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นโดยแยกเป็นฐานภาษีดังนี้

การปรับภาษี VAT หรือ Sales Tax เพดานภาษีอยู่ที่ไม่เกินร้อยละ 10 มานานแล้วแต่ที่ผ่านมามีรัฐบาลไหนกล้าปรับขึ้น ปัจจุบันเก็บอัตราร้อยละ 7 เป็นเม็ดเงินรายได้ภาษี 9.166 แสนล้านบาท หากเพิ่มเป็นร้อยละ 15 จะทำให้รายได้ภาษี VAT เป็น 1.964 ล้านล้านบาทเฉพาะเงินเพิ่มจากภาษี VAT เพิ่มขึ้นมากกว่าปีละหนึ่งล้านล้านบาท เงินที่เพิ่มขึ้นสามารถนำมาโปะรายจ่ายกระตุ้นเศรษฐกิจแบบประชานิยม ผลที่ตามมาราคาสินค้าจะแพงขึ้นแบบถ้วนหน้าเพราะสินค้าสำเร็จรูปรวมถึงบริการล้วนต้องผ่านกระบวนการโซ่อุปทานผลิตซ้ำหลายชั้นซึ่งล้วนต้องเสียภาษี VAT ถึงแม้ว่าจะสามารถขอลดภาษีได้ประมาณว่าหากใช้จริงจะทำให้ราคาสินค้าปรับขึ้นร้อยละ 15 – 20 ซึ่งแน่นอนว่าจะกระทบประชาชนอย่างรุนแรงในหลายประเทศภาษี VAT สามารถแยกได้หลายอัตราขึ้นอยู่กับประเภทสินค้ามีความจำเป็นมากน้อยเพียงใดหรือลักษณะของสถานประกอบการ

ภาษี VAT อัตราที่เก็บในประเทศไทยร้อยละ 7 เพดานสามารถเก็บได้ร้อยละ 10 ซึ่งรัฐบาลสามารถทยอยปรับขึ้นได้ ขณะเดียวอัตราร้อยละ 15 เป็นภาษีที่แพงเกินไปขอยกตัวอย่างประเทศเวียดนามปรับจากร้อยละ 8 เป็นร้อยละ 10 อินโดนีเซียอัตราร้อยละ 11, ญี่ปุ่น-เกาหลีได้ร้อยละ 10 แม้แต่ในสหรัฐอเมริกาแต่ละรัฐไม่เท่ากันเก็บอัตราร้อยละ 7 – 12 ประเทศที่เก็บภาษีแรงเนื่องจากมีสวัสดิการที่สูงคือสวีเดนอัตราร้อยละ 25

ภาษีรายได้บุคคลธรรมดา (Personal Income Tax) เป็นภาษีที่เรียกเก็บจากประชาชนที่มีรายได้พึงประเมิน รูปแบบการจัดเก็บเป็นขั้นบันไดตั้งแต่ร้อยละ 0 – 35 ที่ผ่านมามีผู้ยื่นแบบเสียภาษีจำนวนประมาณ 14.1 ล้านคน แต่มีผู้เสียภาษีจริงเพียง 4.534 ล้านคนหรือคิดเป็นร้อยละ 32.2 ปีที่ผ่านมารายได้จากภาษีประมาณ 3.994 แสนล้านบาท

ประเด็นคือที่กล่าวว่าจะเป็นการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำของประชาชนแต่ภาษีใหม่ที่จะปรับร้อยละ 15 เป็นแบบ Flat Rate คืออัตราคงที่เก็บเท่ากันหมดไม่ว่าจะเป็นมนุษย์เงินเดือน/รายวันอัตราขั้นต่ำหรือเจ้าสัวซึ่งเคยเสียภาษีร้อยละ 35 จะลดลงเหลือครึ่งหนึ่งคงจะรวยอู้ฟู่กันมากขึ้นแล้วจะเรียกว่าลดความเหลื่อมล้ำได้ตรงไหน อัตราภาษีรายได้บุคคลธรรมดาของไทยใกล้เคียงกับหลายประเทศในอาเซียน เช่น เวียดนามและอินโดนีเซีย สำหรับญี่ปุ่นอัตราร้อยละ 5 – 45 เกาหลีได้ร้อยละ 6 – 45 จะเห็นได้ว่าในหลายประเทศอัตราร้อยละจะเป็นแบบขั้นบันไดไม่ได้ใช้แบบอัตราคงที่เหตุผลเพื่อลดความเหลื่อมล้ำของสังคม

ภาษีนิติบุคคล (Corporate Income Tax) คือภาษีที่เรียกเก็บจากกำไรของสถานประกอบการซึ่งจดทะเบียนนิติบุคคล ปัจจุบันอัตราเก็บอยู่ที่ร้อยละ 20 ปีที่ผ่านมามีมูลค่า 7.03 แสนล้านบาท แนวคิดของรัฐบาลคือจะลดเหลือร้อยละ 15 เพื่อกระตุ้นให้เกิดขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการลงทุนทั้งจากในประเทศและต่างประเทศ ประเด็นที่ต้องเข้าใจคือประเทศต่างๆ ส่วนใหญ่ภาษีนิติบุคคลเก็บในอัตรากำไรของไทยร้อยละ 20 ขอยกตัวอย่างบางประเทศ เช่น เวียดนามเก็บร้อยละ 20, อินโดนีเซียร้อยละ 22, สิงคโปร์ร้อยละ 17, เกาหลีใต้เพดานร้อยละ 24, ประเทศจีนแต่ละมณฑลไม่เท่ากันร้อยละ 25 – 27 ฯลฯ

สำหรับการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนมีช่องทาง BOI ภาษีอัตราศูนย์ทั้งนักลงทุนไทยและต่างชาติ (FDI) สามารถใช้ช่องทางนี้ได้ ในทัศนะของผู้เขียนเห็นว่าไม่จำเป็นที่ประเทศไทยจะต้องไปลดภาษีนิติบุคคลเนื่องจากธุรกิจที่มีกำไรก็ควรที่จะเสียภาษีโดยเฉพาะบริษัทขนาดใหญ่มีกำไรหลักเป็นพันถึงหลายหมื่นล้านบาทรายเป็นหลักแสนล้านจึงไม่มีเหตุผลและความจำเป็นที่จะไปลดภาษีให้กับกลุ่มทุนเหล่านั้นให้รวยและรวยขึ้นไปอีก ในที่สุดเงินเหล่านั้นจะกลับเข้ามาแย่งพื้นที่ทุนรายย่อยและครอบครัวผูกขาดตลาดอย่างที่เราเห็นในปัจจุบัน ดังนั้นแนวคิดการปรับ-ลดภาษีอัตรา 15 เปอร์เซ็นต์แบบถ่วงหน้าจึงไม่ใช่การแก้ปัญหาคความเหลื่อมล้ำแต่กลับเพิ่มความเหลื่อมล้ำและเพิ่มภาระให้กับประชาชน

สามารถสแกนและดาวน์โหลดบทความนี้ได้ที่นี่ QR CODE
รวมถึงค้นหาบทความทางวิชาการของดร.ธนิต โสรัตน์ ได้ที่
เว็บไซต์ www.tanitsorat.com tanit.sorat
 ดร.ธนิต โสรัตน์

